

CYWILIZACJA – SZANSA NA ROZWÓJ
CZY ZAGROŻENIE WOLNOŚCI
CZŁOWIEKA? WOKÓŁ JĄDRA
CIEMNOŚCI JOSEPHA CONRADA

BEATA ZIELIŃSKA
TADEUSZ BANOWSKI

SCENARIUSZ LEKCJI

Program nauczania języka polskiego dla szkoły ponadpodstawowej

opracowany w ramach projektu

„Tworzenie programów nauczania oraz scenariuszy lekcji i zajęć wchodzących w skład zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces kształcenia ogólnego w zakresie kompetencji kluczowych uczniów niezbędnych do poruszania się na rynku pracy”

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach
Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

WARSZAWA 2019

Redakcja merytoryczna – dr Jolanta Sawicka-Jurek
Recenzja merytoryczna – Sabina Furgoń
Dorota Dąbrowska
dr Beata Rola
Agnieszka Ratajczak-Mucharska

Redakcja językowa i korekta – Editio

Projekt graficzny i projekt okładki – Editio

Skład i redakcja techniczna – Editio

Warszawa 2019
Ośrodek Rozwoju Edukacji
Aleje Ujazdowskie 28
00-478 Warszawa
www.ore.edu.pl

Publikacja jest rozpowszechniana na zasadach wolnej licencji Creative Commons –
Użycie niekomercyjne 4.0 Polska (CC-BY-NC).
<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.pl>

Temat lekcji:

Cywilizacja – szansa na rozwój czy zagrożenie wolności człowieka? Wokół *Jądra ciemności* Josepha Conrada

Klasa / czas trwania zajęć:

klasa III / 90 minut

Cele.

Uczeń:

- porządkuje, selekcjonuje materiał;
- szuka informacji;
- odczytuje problematykę utworu z epoki w odniesieniu do kontekstów;
- tworzy wypowiedzi argumentacyjne;
- wskazuje związki pomiędzy różnymi tekstami kultury.

Metody/techniki/formy pracy:

- praca z tekstami kultury;
- akwarium.

Środki dydaktyczne:

- literatura zgromadzona przez ucznia;
- omówione dzieła literackie;
- zasoby internetowe;
- *Jądro ciemności* Josepha Conrada.

Opis przebiegu lekcji:

Część wstępna:

Określenie problematyki i celów lekcji, podział zadań, sprecyzowanie problemu do dyskusji, przypomnienie zasad prowadzenia dyskusji.

Część właściwa:

Wybór kontrowersyjnych poglądów odnoszących się do problemu zawartego w temacie, poszczególne grupy wybierają swoich przedstawicieli, którzy będą prowadzili dyskusję. Po każdym etapie dyskusji następuje przerwa/pauza doradcza – przedstawiciele grup konsultują się ze swoimi zespołami, opracowują nowe argumenty.

Faza podsumowująca:

Podsumowanie i ocena dyskusji, zebranie wniosków, ocena aktywności.

Komentarz metodyczny:

Lekcja może odbyć się w pracowni informatycznej bądź bibliotece / multimedialnym centrum informacji – uczniowie bowiem w czasie zajęć korzystają z komputerów z dostępem do Internetu i innych źródeł, szukając uzasadnienia swojego stanowiska. Lekcja pozwala na wykorzystanie wiedzy i umiejętności, ale ma też charakter samokształceniowy, uczy poszukiwania i selekcjonowania informacji z wykorzystaniem nowoczesnych technologii, zatem ćwiczy umiejętności przydatne na rynku pracy. Uczniowie ze SPE powinni mieć możliwość wyboru roli, jaką chcą pełnić w czasie lekcji, ocena powinna być uzależniona od wkładu ucznia w tworzenie procesu lekcyjnego i jego motywacji. Dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi należy: zapewnić właściwe oświetlenie sali lekcyjnej i miejsca pracy, wykorzystać mocne strony ucznia, tworzyć atmosferę pracy sprzyjającą budowaniu pozytywnych emocji i doświadczeń, dostosować materiały i narzędzia do warunków i możliwości ucznia (np. w materiałach tekstowych powiększyć czcionkę, zastosować zakreslenia), dostosować wymagania edukacyjne, stopień, np. wydłużyć czas pracy, umożliwić zapoznanie się z materiałem źródłowym w domu i udzielić wskazówek do pracy, zorganizować pomoc koleżeńską, stosować ocenianie kształtujące, wspierające ucznia, połączone z samooceną i oceną koleżeńską, wzmacniać ucznia pochwałą nawet za niewielkie postępy, a także udzielać informacji zwrotnej o tym, co uczeń robi dobrze, a w których miejscach popełnił błędy lub co wykonał źle, w jaki sposób może uzupełnić braki lub poprawić błędy oraz poinformować o tym, jakimi metodami może doskonalić swoje umiejętności. Należy umożliwić także rozwój uczniowi zdolnemu poprzez angażowanie go w dodatkowe czynności, opracowanie pomocy dydaktycznych. Podczas lekcji realizowane są kompetencje kluczowe, mające znaczenie na rynku pracy, szczególnie w zakresie świadomości i ekspresji kulturalnej oraz w zakresie rozumienia i tworzenia informacji (teksty literackie), osobiste, społeczne i w zakresie umiejętności uczenia się (praca w grupach), w zakresie przedsiębiorczości (komunikowanie się).